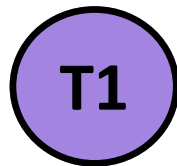

Strategieën voor het werken met uit het
hoofd geleerde begrippen en
stappenplannen.

DOEN:

Kijk eens kritisch naar je eigen werkhouding, thuis en in de lessen. Doe je goed mee, maak je je huiswerk, let je op bij de uitleg, beantwoord je vragen? Bovenstaande punten helpen bij het verbeteren van het werken met uit het hoofd geleerde begrippen en stappenplannen.

Strategie: Vaktaal

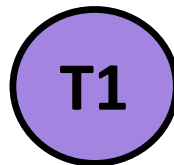

Woorden die je niet helemaal begrijpt vormen een belangrijk struikelblok bij het leren. Je komt twee verschillende soorten vaktaal tegen: vakjargon en abstract taalgebruik. Vakjargon: dit zijn woorden waarvan je vaak omschrijvingen kunt vinden in je lesboeken. Meestal kun je er wel plaatjes van vinden via Google afbeeldingen. Bij vakjargon gaat het om woorden die binnen een bepaald vakgebied op een heel specifieke manier worden gebruikt. Denk maar aan woorden als klimaat bij aardrijkskunde of assenstelsel bij wiskunde.

Abstract taalgebruik: dit zijn woorden waar je helaas geen plaatjes bij kunt vinden. Je zult aan je docent, ouders, medeleerlingen, etc. zoveel mogelijk voorbeelden moeten vragen waarbij die woorden worden gebruikt. Denk hierbij aan woorden als definitie, relatief, etc. Verzin vervolgens zelf voorbeelden en controleer of die kloppen.

Oefening: Zoek naar vaktaal in het hoofdstuk dat je moet leren. Check of je de woorden niet alleen herkent, maar ook echt begrijpt en kunt gebruiken.

Strategie: Woordweb

Werkwijze 1:

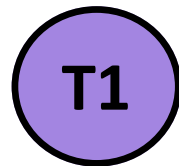
Kies een woord waar je de betekenis niet precies van begrijpt, of een definitie die je wilt leren. Schrijf dit midden op een vel papier. Bedenk welke andere lastige woorden of begrippen hierbij horen. Zet deze er omheen en verbind ze met het belangrijkste woord in het midden.

Werkwijze 2:

Schrijf alle woorden/definities die bij een bepaald onderwerp horen op een vel papier. Verbind nu de begrippen die bij elkaar horen met een lijn. Kijk vervolgens welk woord te maken heeft met de meeste of alle andere begrippen en omcirkel dit woord.

Oefening: Kies een hoofdstuk dat je voor bijvoorbeeld aardrijkskunde moet leren. Maak een woordweb van de definities in dit hoofdstuk. Kijk of je zelf nog begrippen en woorden kunt bedenken die er ook bij kunnen horen.

Strategie: De Robot

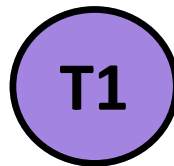

Met de strategie de robot zoek je naar een vaste volgorde, een stappenplan of regelmatigigheden die je zou kunnen gebruiken bij het oplossen van een opdracht. Je kijkt als het ware of een robot de opdrachten zou kunnen uitvoeren. Hierdoor kun je de wetmatigheden ontdekken in bepaalde opdrachten en deze sneller (en met minder fouten) uitvoeren.

Werkwijze:

Je zoekt de wetmatigheid, de standaardaanpak of de vaste volgorde voor een serie gelijksoortige opgaven en noteert dat in een “vast recept”.

Strategie: 3-2-1

Met strategie 3-2-1 kijk je terug op wat je geleerd hebt. Zo zorg je ervoor, dat je de leerstof beter kunt gaan toepassen.

Werkwijze:

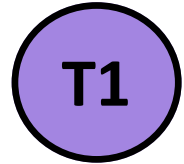
3 – Drie dingen uit de leerstof: probeer je drie verschillende onderdelen van de leerstof voor de geest te halen.

2 – Twee inzichten of ideeën: schrijf twee nieuwe inzichten of ideeën op, waar je door het leren op gekomen bent.

1 – Eén vraag: schrijf een vraag op die je na het leren nog steeds hebt.

Oefening: Neem een paragraaf die je voor bijvoorbeeld biologie moet leren en gebruik hierbij strategie 3-2-1.

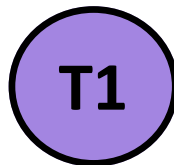
Strategie: Rangorde

Werkwijze:

Zet je leerstof in een rangorde. Je moet zelf bedenken hoe je de volgorde aanbrengt: je kunt denken aan volgorde van belangrijkheid, of volgende stappen in de tijd, of van warm naar koud of van donker naar licht. Het maken van zo'n rangorde helpt je om de termen beter te onthouden, omdat je ze met elkaar verbindt.

Strategie: De rekenvragen V6

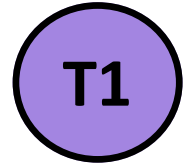
De v6 is een techniek, waarbij je de tekst van een (reken- of wiskunde-) opgave in een vaste volgorde doorloopt om de belangrijke informatie uit de opgave te halen. Bij wiskunde-sommen lezen veel leerlingen de tekst globaal, om vervolgens gelijk aan de slag te gaan. Hierdoor zien ze belangrijke zaken in de opgave vaak over het hoofd. Ook is er dan te weinig tijd om alle gegevens in het werkgeheugen op te nemen.

Werkwijze:

Gebruik bij de aanpak van een reken- of wiskundeopgave in het volgende stappenplan:

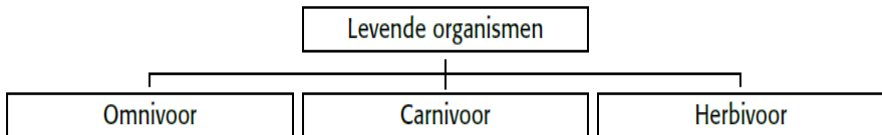
1. Lees de tekst en vind de eigenlijke vraag.
2. Vraag jezelf af welke gegevens je nodig hebt om een oplossing te kunnen vinden voor het vraagstuk.
3. Herlees de tekst en haal de benodigde gegevens eruit.
4. Vraag jezelf af in welke volgorde de bewerking moet worden uitgevoerd.
5. Voer de berekeningen uit.
6. Vraag jezelf af of je oplossing aannemelijk is en of je antwoord kan kloppen.

Strategie: Kapstok

Als je een aantal begrippen of woorden moet leren, probeer ze dan onder te verdelen in groepjes woorden die bij elkaar horen. Geef iedere groep termen een passende titel. Maak op deze manier een gestructureerd overzicht.

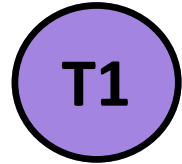
In een hoofdstuk komen de volgende begrippen voor: Herbivoor, omnivoor, carnivoor, levende organismen. Als je deze begrippen structureert, kun je tot het volgende overzicht komen:

Door structuur aan te brengen in deze termen, onthoud je ze betere en sneller.

Strategie: Controller

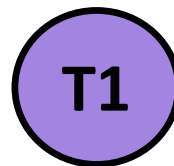

Met de strategie controller kijk je terug op de opdrachten die je hebt gemaakt. Zo zorg je ervoor dat je de (repeterende) werkwijze van opdrachten goed kunt uitvoeren.

Werkwijze:

Kijk naar fouten die je gemaakt hebt (in je schrift of werkboek). Welke soort opdrachten kun je nog niet op de automatische piloot maken? Oefen deze vragen net zo lang tot dit wel lukt.

Strategie: : Signaalwoorden

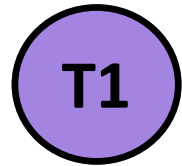

Signaalwoorden zijn woorden die een tekst structuur geven en die de gedachtegang van de schrijver duidelijk maken. Ze geven de verbanden in een tekst aan en verduidelijken deze. Je moet dus goed op signaalwoorden letten om standaardstructuren in de tekst te kunnen ontdekken.

Signaalwoorden kunnen worden onderverdeeld in verschillende categorieën:

Oorzaak en gevolg:	Tegenstelling / verandering:	Volgorde:	Opsomming:
<ul style="list-style-type: none"> - Vervolgens - Omdat - Volgens - Omwille van - Om die reden - Aangezien - Zo - Dus - Daardoor - Daarna	<ul style="list-style-type: none"> - Maar - Ondanks - Nochtans - Althans - Aan de andere kant - In de plaats van - Eerder dan - Hoewel - Niettegenstaande - Niettemin - Integendeel - Alhoewel	<ul style="list-style-type: none"> - Allereerst - Tenslotte - Ten eerste, ten tweede, ... - Vervolgens - Daarna - Tot slot - Als laatste - Vorig - Volgend - Voordat - Nadat - Als besluit	<ul style="list-style-type: none"> - En - Ook - Eveneens - Daarnaast - Verder - Daarenboven - Daarbij - Vervolgens

Strategie: : Signaalwoorden (vervolg)

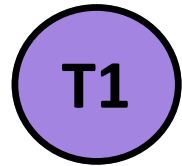

Alternatieven:	Herhaling:	Aanname:
<ul style="list-style-type: none"> - Of - Ofwel - Noch - Anders dan - Enerzijds - Anderzijds 	<ul style="list-style-type: none"> - Opnieuw - Terug - Met andere woorden - Dit is - Dit betekent - Om te herhalen 	<ul style="list-style-type: none"> - Gesteld dat - Als we aanvaarden dat - Als we uitgaan van - Veronderstellend dat - Stel dat - Aangenomen dat

Gelijkwaardigheid:	Nadruk:	Samenvatting / conclusie:	Voorwaarde:
<ul style="list-style-type: none"> - Evenals - Tegelijkertijd - Even belangrijk - Zoals - Tegelijk - Net als 	<ul style="list-style-type: none"> - bovenal - belangrijk - inderdaad - sterker nog 	<ul style="list-style-type: none"> - Omwille daarvan - In het kort - Om samen te vatten - Kortom - samenvattend 	<ul style="list-style-type: none"> - Op voorwaarde dat - Als - Voorzien dat - Mits - Indien - Gesteld dat - Tenzij

Oefening: Neem een tekst die je voor een (zaak)vak moet leren. Onderstreep hierin alle signaalwoorden. Schrijf op welk verband ze in de tekst aanbrengen.

Strategie: : Reken signaalwoorden

Rekensignaalwoorden zijn woorden in een opdracht of tekst die je helpen om structuur, verbanden, en hoofd- en bijzaken te onderscheiden.

Let op woorden als:

- Stijgen	- Evenveel
- Dalen	- Kwadraat
- Significant	- Eenheden
- Afgerond	- Figuren
- Relatief	- Verband
- Hoger	- Procenten
- Lager	- Grafiek
- Meer	- Diagram
- Minder	- Hoek
- Gehele getallen	- Inhoud
- Vergelijken	- Schatten